

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 249. — ŠTEV. 249.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 24, 1921. — PONDELJEK, 24. OKTOBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

PRETEČA ŽELEZNIČARSKA STAVKA

OSEM UNIJ ŽELEZNIČARJEV, KI IMAJO 1.050.000 ČLANOV, SE NOČE PRIDRUŽITI STAVKI SKUPINE VELIKIH ŠTIRIH BRATOVŠČIN. — VSLED TEGA SE BO STAVKA NAJBREŽ TI-KALA LE ENE ČETRTINE ŽE LEZNIŠKIH USLUŽBENCEV.

Najnovejši razvoji v položaju glede preteče stavke železničarjev so bili naslednji:

Voditelji unij delavcev, zaposlenih v železniških delavnicah, uslužbenec na prograh in kurjačev, ki kontrolirajo 1.050.000 mož, so objavili, da se ne bodo pridružili nameravani stavki, čeprav so možno glasovali z veliko večino za stavko. Pet in sedemdeset tisoč brzojavnih uradnikov se bo pridružilo stavki.

Železničarji na International in Great Northern prograh so zapustili delo in unijski voditelji so izjavili, da je to sto-odstotna stavka. Načelniki železnice pa so objavili, da ni bila potniška služba s tem prekinjena ali omejena.

Načelniki štirih velikih bratovščin so objavili, da se pokore po veljem železniškega delavskega sveta in da je ostal položaj tak kot je bil tekom zaslišanja v sredo.

Meddržavna trgovska komisija je odredila, da se mora prevozne pristojbine v zapadni polovici Zdrženih držav skrajšati za šestnajst odstotkov in sicer za seno, žito in žitne proizvode.

Chicago, Ill., 22. oktobra. — Uradniki unij z več kot polovico železniških uslužbenec naroda v svojem članstvu so objavili danes zvečer, da ne bodo njih možje avtorizirani pridružiti se stavki petih velikih organizacij, ki so napovedale stavko na dan 30. oktobra.

Objava, da se ne bodo pridružili stavki, je prišla od osemih izmed enajstih "standard" železniških unij, ki so se skozi pretekli teden posvetovali o vprašanju, ali naj se pridružijo stavki ali ne, čeprav so člani teh unij z veliko večina glasov glasovali preje za stavko kot da bi sprejeli dvanaest in pol odstotno skrajšanje plač, katero je odobril železniški delavski svet Zdrženih držav.

Ena izmed nastalih unij v tej skupini se je izrekla za stavko, dočim nista ostali dve se prišli na dan s svojo odločitvijo.

Približno 75.000 brzojavnih uradnikov je avtoriziralo sklep, da se vdeležijo v stavki in to kljub dejstvu, da so tako unijski načelniki kot zastopniki železnice izja-

vili, da se hočejo pokoriti odločitvi železniškega delavskega sveta.

Prva stavka se je pričela opoldne na International in Great Northern, neki črti v Texasu, ko je zastavkalo 600 sprevednikov. Voditelji unije sa izjavili, da je stavka sto-odstotna, v vodstvo železnice izjavlja, da bo omejeno le prevažanje tovorov.

Akcija osmih "standard" unij je napravila učinek kot eksplozija bombe, kajti s tem je izključena možnost, da bi se Ameriška delavska federacija v katerikoli večji meri vdeležila te stavke, kajti te organizacije so večinoma spojene s federacijo, dočim štiri velike bratovščine niso.

Henry Ford, ki je postal v zadnjem času tudi železniški magnat, ker je lastnik Detroit, Toledo in Ironton črte, se je izrazil proti železniški stavki, ki bo izbruhnila dne 30. oktobra.

Rekel je, da je nepotrebna, da bi bila usodopolna in da bi potisnila deželo daleč nazaj.

On je prepričan, da sploh ne bo prišlo do stavke. Železnice, katerim on nasprotuje, ker se zavzemajo za uslužbence, bodo dale po njegovem mnenju koncesije in to bo imelo za posledico, da se bo obratovanje vrnilo naprej brez vsakega prekinjenja.

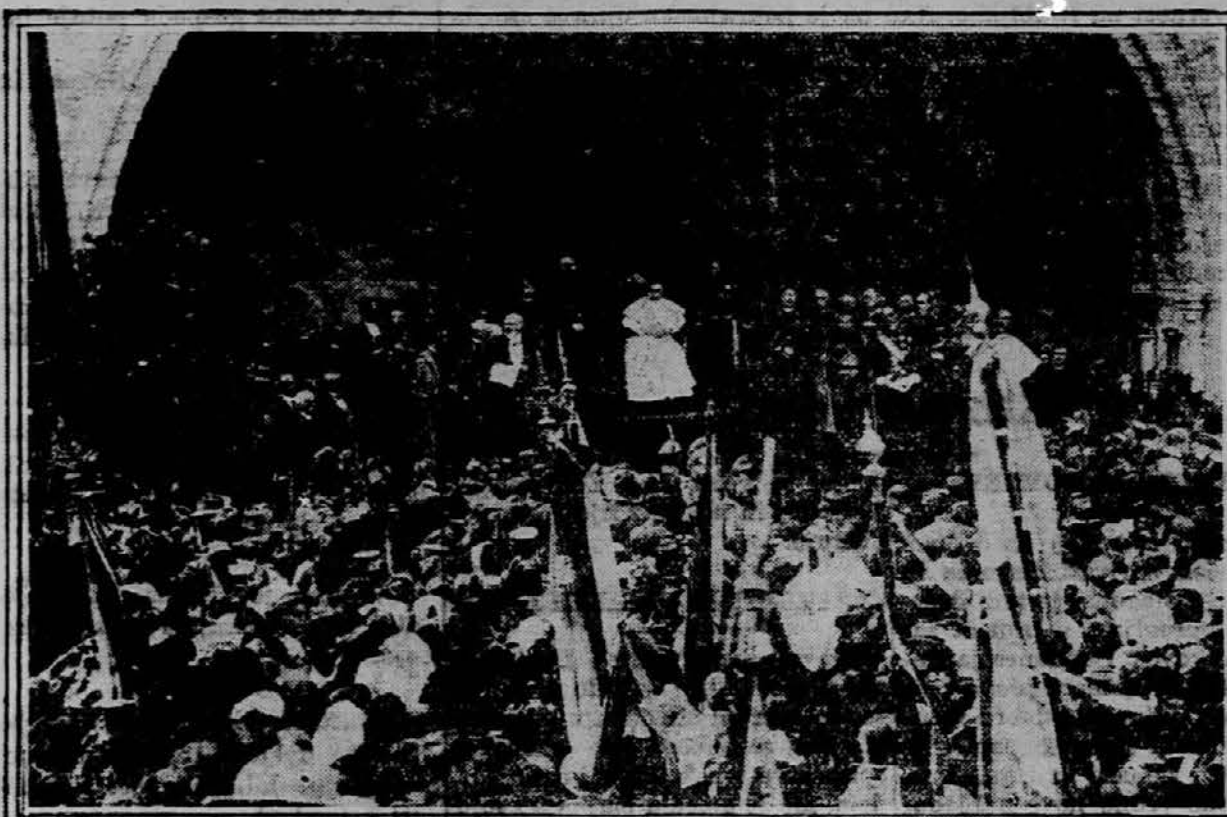
CLEMENCEAU ZBOLEL.

Pariz, Francija, 20. oktobra. — Prejšnji francoski ministrski predsednik, Georges Clemenceau, imenovan "tiger", je nevarno zbolel. (Pred kratkim smo poročili vest, v kateri se je glasilo, da je Clemenceau izjavil, da bo umrl še predno bo poteklo eno leto. Če se bo to res zgodilo, je dobro slutiti vnaprej svojo smrt.)

VELIK POŽAR V EPHRATA, PENNA.

Lancaster, Pa., 23. oktobra. — V bližnjem mestu Ephrata je zgorela velika department prodajalna. Povzročena škoda znaša 75 tisoč dolarjev.

Kako je nastal ogenj, se dosedaj še ni dalo dognati.

Pred kratkim so raznovali v Rimu obletnico vstanovitve katoliških mledaniških družb. Delegacijo, sestojajo iz šeststo članov je pozdravil papež Benedikt. — Slika nam kaže ta prizor.

NA IRSKEM ŠE NE BO MIRU

Sinnfeinci izjavljajo, da ne sme biti separatnega Ulstra, če hoče iti Irsko v krog angleških dominijev.

London, 22. oktobra. — Najbolj težak problem, s katerim se bo morala pečati irska konferenca, namreč ulsterski problem, bo predmet posvetovalnega konferenca, ki se bo pečala z zadevo miru na Irskem.

Voditelji sinnfeincev vztrajajo še nadalje pri svojem trdnem sklepu, da ne bodo vstopili v zvezo angleških dominijev, dokler ne bodo postopali z Irsko kot z enotno. Vlada bo vsled tega poskusila napadati Ulster, da predloži kako sredstvo, s pomočjo katerega bi mogel ohraniti svojo krajevno avtonomijo, a kljub temu predstavljati del celokupne irske države.

Častopisniki Ulstra so se dosedaj upirali vsem tovačevim predlogom in pozivom. Sinnfeinska delegacija, ki je zamakala vest, da se bo Sir James Craig, ulsterski ministrski predsednik, vdeležil konference, je izjavila, da ne namerava pripustiti pristopiti Craiga. Člani delegacije so dostavili, da so sicer pripravljeni pogajati se z njim glede ulsterskega vprašanja, da ga pa nočejo priznati kot oficijelnega zastopnika Irške ali kateregakoli dela Irške.

Ko se je zadnji četrtlet sestala poslanska zbornica, so izbrsali besedo vstati iz vprašanj, naslovljenih na glavnega iskega tajnika. Predsednik poslanske zbornice je rekel, da ne smejo govorniki razbiti izrazov, ki bi pomenjali upor proti Angliji.

Dublin, Irsko, 22. oktobra. — De Valera je poslal papežu Benediktu poslanico, v kateri pravi, da je irski narod pazno prečital papeževo poslanico na kralja Jurja, in da zna ceniti ljubezen in znanje, katero goji papež do Irške. V nadaljnjem pa je rekel De Valera, da ne sme papež zaupati v dvostročnost kralja Jurja in da ne sme ugotavljati vnaprej, da je narod Irške dolžan zvestobo angleškemu kralju.

"Zastopniki irskega naroda so proglasili neodvisnost Irške, katero je odobrilo temu sleden ljudsko glasovanje. Vlada Anglije so skušali nato vsiliti svojo voljo irskemu narodu z brutalno silo in skušali oropati naš narod prostosti, ki je njih naravna pravica ter stara dedščina. Mi si želimo miru in prijateljstva z angleškim narodom, a vztrajnost irskega naroda kljub vsem zasledovanjem in mučeništvom je dokaz, da si narod res želi prostosti in da ne bo nikdar odnehal od svoje zahteve."

Značilno je, da je bila ta poslanska sestavljena na predvečer odhoda delegatov na londonsko konferenco.

DESET ŠNOPSARSKIH AGENTOV SPODENIH

Poslujoči zvezni prohibicijski ravnatelj za državo New York je spodil deset nadaljnjih detektivov.

Poslujoči zvezni prohibicijski ravnatelj za državo New York, E. C. Yellowly, je odpustil nadalj-deset svojih detektivov radi "nerednosti v poročanju" ter preklical štirinajst premitov ali dovoljenj za izdelovanje in prodajo alkohola v zdravniške svrhe. S tem je naraslo število odpuščenih v teku štirinajstih dni na 30 in števila preklicanih premitov na 176. Danes, to je v petek, bo dospel razvzenta v New York popolnoma svež in nepokvarjen glavbar za detektivsko silo. Ime-njuje se Merritt ter je bil dosedaj zaposlen v Greenville, S. C., kjer se je pečal s hvalavrednim poslom lova na južne hribovce, ki kuhajo svoje žganje v gozdovih ter ga nato ali samo izpijejo ali pa prodajo še bolj žejnim kot so oni.

Posebni termin najvišjega sodišča, ki se peča z grešniki proti prohibicijski postavi, je preobložen z delom. Na programu je bilo večeraj nič manj kot 249 slučajev, tikajočih se privatnih oseb in (vrdk, ki morajo navesti vzroke, zakaj naj policija ne uidei pijac, katere jim je odvzela ali zaplenila.

Philadelphia, Pa., 22. oktobra. Zvezni maršali, oboroženi z zveznimi zapornimi povelji, so iskali večeraj A. Slaterja, prejšnjega pomožnega zveznega prohibicijskega ravnatelja za Pennsylvanijo, katerega se dolži, da je ustanovil trust za nepostavno jemanje žganja iz bodnih skladišč. (Takih zveznih brateev bo vsak dan več, ker je ta kupčija preveč dobičkanosna.)

FOCH ODPOTOVAL PROTI NEW YORKU.

Havre, Francija, 22. okt. — Maršal Foch je odpotoval danes popoldne v Združene države na krovu parnika Paris. Ko je dospel v Pariz, je bil na postaji sprejet z vojaškimi častmi in občina mu je priredila banket. Pozneje je izročil svetinje častne legije štirim vojakom, ki so oslepli v vojni.

NEMŠKI KABINET.

Berlin, Nemčija, 23. oktobra. — Takoj ko so zavezniki odločili usodo Gornje Šlezije, je odstopil nemški kancler Wirth. Pravijo, da ga je naprosil predsednik Ebert, naj ostane na svojem mestu ter naj osnuje nov kabinet.

AMERIKANCI DOBIVAJO PRETILNA PISMA

Amerikanci, ki živé v Evropi in posebno v Franciji, dobivajo neprestano pretilna pisma.

Pariz, 22. oktobra. — Po celi Franciji so večeraj policijske oblasti stražile ameriške konzulate in druga poslopja, v katerih živé državljani Zdrženih držav, in sicer vsled velikega števila pretilnih pisem, katere so dobili ameriški poslaniki v Franciji. Herriek, tukajšnji ameriški generalni konzul Aleksander Thackara in drugi odlični Amerikanci. Tem pisemom je sledila eksplozija v stanovanju ameriškega poslanika Herrieka, ki se je završila v sredo. Domneva se, da je najti v teh pretilnih pisemih dokaz obstoja obširne zanke, koje cilj je škodovati Amerikancem, stanujočim v Franciji. Vsa pisma protestirajo proti smrtni obsodbi, izrečeni proti obema Italjanoma Saeco in Vanzetti, ki sta bila tekom preteklega poletja v državi Massachusetts spoznana krivim umora po prvem redu in sicer v zvezi z nekim roparskim napadom, tekom katerega sta bila ubita dva človeka. V pisemih se izjavlja, da zastopajo ameriški uradniki v Franciji ameriško vlado in da se bo vpriporilo proti njim kot takim atentate.

Rio de Janeiro, Brazilija, 22. oktobra. — Tekom zadnjih dni se je širilo tukaj letake, v katerih se je opozarjalo na slučaj Saeca in Vanzettija in katere je izdal "agitatcijski komitej" za ta dva moža. Komitej namerava protestirati proti obsodbi na "javnih zborovanjih, katere se bo pričelo tukaj. Glasi se tudi, da se bo vpriporilo še nadaljnje korake v agitaciji proti smrtni obsodbi, ki je bila izrečena nad obema Italjanoma.

KAROLA PODPIRA LIGA NARODOV.

Ženeva, Švica, 23. oktobra. — Iz verodostojnega vira se je do-ganalo, da je rekel pred kratkim bivši avstrijski cesar Karol nekemu avstrijskemu aristokratu: — Če bi hotel tedaj, ko sem bil zadnjič na Ogrskem, žrtvovati človeška življenja, bi sedel danes na madžarskem prestolu. V kratkem se bom vrnil, toda topot ne tajno, pač pa pod protektoratom Lige narodov.

DEFRAVDANT SE JE USTRELIL.

Miami, Fla., 23. oktobra. — V nekem tukajšnjem hotelu se je ustrelil Warren Spurgin, blagajnik neke čikaške banke, iz katere je pred kratkim ukradel en milijon dolarjev.

KAROL JE ZOPET NA MADŽARSKEM

ZAPUSTIL JE ŠVICO Z AERO PLANOM TER PRISTAL V OEDENBURGU, ODKODER JE PRIČEL KORAKATI S SVOJIMI PRISTAŠI PROTI RAAB. — ST VORIL JE KABINET IN ČETE SO MU PRISEGLE ZVESTOBO.

Budimpešta, Madžarska, 22. oktobra. — Karol I., prejšnji avstrijski cesar in ogrski kralj, je vpriporil svoj drugi poskus, da se polasti ogrskega prestola. Dospel je do Raaba, kjer se zbira krognjeja rojalisti, pripravljeni, da odkorakajo z njim in njegovo armado, 12.000 mož v glavno mesto dežele, v Budimpešto, ki leži šestdeset milj vstran.

Po senzacionalnem poletu iz Švice s pomočjo aeroplana v četrtek, na katerem poletu ga je spremljala tudi njegova žena Zita, je pristal v bližini Oedenburga, ki je pod medzavezniško kontrolo, nakar so mu madžarske čete prisegle zvestobo.

Iz Oedenburga je odšel Karol s svojo armado v Raab, ki leži na sredi pota v Budimpešto. Karol je s svojimi četami zasedel mesto ter poklical k sebi grofa Bethlena, madžarskega ministrskega predsednika; Stefana Rakovskija, predsednika poslanske zbornice, M. Benickija, prejšnjega ministra za notranje zadeve ter druge svoje privržence in rojaliste.

Rakovski, grof Apponyi in Gustav Grantz so stvorili legitimistični kabinet v Raabu in rojalisti so se polastili javnih poslopij v Steiermanger, trideset milj južno od Oedenburga.

Vlada v Budimpešti pa je dobila med tem časom proteste od zavezniških bastopnikov in čehoslovaške vlade. Poslala je lojalne vladne čete z naročilom, da sporoče Karolu, da se mora takoj izgubiti iz dežele.

Dosti je vzroka za domnevanje, da nima le na Madžarskem temveč tudi v Avstriji Karol pri svojem drugem poskusu boljše prilike za uspeh kot pa jih je imel pri svojem prvem poskusu. Glasi se, da se je vrnil vsled prizadevanj princa Windischgratza in rojalistov, ki so upali na uspeh vsled posrečene portugalske revolucije.

Glasi se, da je dobil grof Andrássy, ki podpira Karola, zagotovila od Jugoslavije in Rumunske, da ne bosta ti dve državi nudili nobenega odpora, "ker morajo rojalisti držati skupaj proti republikanski nevarnosti". Karlisti pravijo, da nimajo vspricho takih zagotovil nikakega strahu, da bi oponirala čehoslovaška.

Pristaši Karola so tudi organizirani v Avstriji, na Slovaškem in Hrvaškem ter ga pozivljajo, naj zbere krog sebe zapadno-madžarske čete ter odkoraka proti Budimpešti.

Ministrski predsednik Bethlen je baje izjavil, da sicer priznava Karola kot ogrskega kralja, da pa ne sme Karol, če bo zasedel prestol, sprejeti prestola nobene druge dežele in tudi ne vpriporiti kakih korakov, da bi ga zasedel. Admiral Horthy, madžarski regent je dobil baje od rojalistov zagotovilo, da bo dobil naslov princa ter velikansko posestvo, če ne bo nasprotoval neposrednemu zasedenju prestola od strani Karola.

Krožijo tudi poročila, da so Horthy in drugi že zbežali iz Budimpešte ali da se pripravljajo na beg, če se bo Karol približal glavnemu mestu kot je pričakovati in ti znaki v družbi s splošnim razpoloženjem so napolnili rojaliste z upanjem na uspeh.

V Karlovem kabinetu, ki je bil sestavljen v Raabu, je Rakovski ministrski predsednik major Ostenburg vojni minister in Benicki minister za notranje zade-

ve. Člani revolucionarnega parlamenta so bili poklicani v Raab. Največja poparjenost prevladuje v ministerijalnih uradih Budimpešte, ki so slični motenim upanjem in dobroznani nasprotniki Karola se pripravljajo na beg, številni med njimi problemeni, kajti domneva se, da se preobrat ne bo završil brez prelivanja krvi.

Dunaj, Avstrija, 22. oktobra. — Tri glavne avstrijske stranke so sprejele danes soglasno izjavo proti povratku Karola na avstrijski prestol pod katerikoli pogojem.

Socialisti pravijo, da je Avstrija zapečatila svojo istočno mejo in da se ne bo prejšnji cesar nikdar vrnil živ skozi to deželo. Voditelji delavcev so izjavili, da so pripravljeni obračunati s Karolom ali vsakim reakcionarnim gibanjem.

Uradno naziranje položaja je to, da je stvar velike in male entente pečati se zadevo povratka Karola. Glasi se, da je poslala mala ententa, obstoječa iz čehoslovaške, Jugoslavije in Rumunske madžarski vladi ultimatum, v katerem ji daje tri dni časa, da spodi Karola iz dežele.

Položaj na Dunaju je napet. Poroča se, da Čehi mobilizirajo. Avstrijska vlada je objavila, danes zjutraj, da je odredila vse potrebno, da bo kos položaju. Čela policijska sila je bila mobilizirana in četam na meji se je poslalo posebno municejo.

Politični opazovalci pravijo, da bodo avstrijski pristahi Karola zavlekli akcijo, dokler ne bo uspeh Karlovega pustolovstva na Ogrskem zagotovljen.

Bern, Švica, 22. oktobra. — Tukaj se je izvedelo, da so bili kupljeni v sredo tukaj štirje tiketi v uradu Zračne transportne družbe za potovanje v Ženevo in nazaj. Aeroplan CH-59 je bil pripravljen za to potovanje ter je odletel v četrtek opoldne s svojimi štirimi potniki. Ker so bili potniki dobro zaviti, jih ni bilo mogoče spoznati. Izza odhoda aeroplana z Dubendorf aerodroma pri Curihi ni dobila kompanija še nobenega sporočila od stroja.

Soglasno s švicarsko brzojavno agencuro je odpotoval prejšnji cesar Karol iz svojega začasnega doma v četrtek v namenu, da preživi svojo deseto obletnico poroke, na nekem mestu, ki ni bilo označeno.

Pilot stroja je bil neki Nemeec, po imenu Zimmermann. Poroča se, da se je mudil v Dubendorfu po naročilu neke nemške aeroplanske trdnice.

Bern, Švica, 22. oktobra. — Švicarski zvezni svet je v oficijelni objavi odpotovanja Karola iz Švice s pomočjo aeroplana izjavil, da je bila švicarska vlada informirana o tem šele danes in da je "s tem zlorabil Karol azil, katerega mu je nudila Švica ter obenem snedel svojo častno besedo".

V soboto, dne 22. oktobra, se glasi v vladnem komunikatu, — je madžarski kralj Karol pismeno sporočil zveznemu svetu, da so ga njegovi ogrski pristahi pozvali, naj se nemudoma vrne na Ogrsko s kraljevo vred.

Zvezni svet je prisiljen z globokim obžalovanjem ugotoviti, da je s tem svojim postopanjem kralj zlorabil azil, katerega mu je nudila Švica ter ob istem času snede svojo častno besedo.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po nižji ceni, zmanjšivo in hitro.

Vteraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložljiva na račun polne in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 4.20
400 kron	\$ 1.75	5,000 kron	\$20.50
500 kron	\$ 2.15	10,000 kron	\$40.00

Italija in nasledeno osemilje:

Razpoložljiva na račun polne in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.50	500 lir	\$21.50
100 lir	\$ 4.60	1000 lir	\$42.50
300 lir	\$12.90		

Nemška Avstrija:

Razpoložljiva na račun polne in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nem.-avstr. kron \$ 1.30	10,000 nem.-avstr. kron \$11.00
5,000 nem.-avtr. kron \$ 6.00	50,000 nem.-avstr. kron \$50.00

Vrednost dolarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natatne cene vnaprej. Mi računamo na ceni tistega dne kot nam poslani denar despo v pošto.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo najamene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo veliko koristni za one, ki se iz ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedel in praznikov.

Za leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	97.00
In Canada	za pol leta	52.50
Za pol leta	in Ameriko	26.25
Za četrt leta	in Ameriko	13.12

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription, yearly \$5.00

Advertisements on Agreement.

Posiljanje po Money Order. Pri sprejemih krajov naročnikov posilja, da se naslovi pošiljajo brez plačila, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2576

THE SLOVENES.

Of the three races, or branches, of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, the last are perhaps least known both in Europe and the United States, though there must be between 100,000 and 200,000 in this country. The Zagreb correspondent of the Near East gives us some interesting details, many of them not to be extracted from the cyclopedias, about this people, dwellers in a country of mountains and lakes, of a pure Slav type, blue-eyed, big-boned, fair or reddish. While many of them are farmers, as a whole the people are most given to industrial pursuits, especially to coal and mercury mining. The most westerly of the South Slavs, and longest exposed to Italian and German culture, Western influences have penetrated them thoroughly. They "have" become essentially Europeans. But they have preserved "their national identity, consciousness and language."

In Serbo-Croat, "Sloven" means "Slav" in the broadest sense. "The Slovaks who are nearest in every way to the Czechs call themselves 'Slovenci'. But the 'people whom we call Slovenes, and the Germans, until recently, 'Weden', are 'Sloventsi' and their language 'is 'Slovenacki'. This is the most nearly allied language to Serbo-Croat, but yet is quite distinct, and the two tongues are only to a moderate degree mutually intelligible." Slovenish retains the dual number and other grammatical archaisms. Never having been subjected to Byzantine or Turkish influence, Slovenish has none of the Eastern words or idioms common in the Croat and much more so in Serb.

The Slovenes belong not to the Balkans, but to Central Europe. They are first heard of in the latter part of the sixth century. Then they were encompassed by three great military nations, the Teutonic Bavarians and Lombards, and the Turanian Avars. They were subject to the last people till the seventh century. Then, invading Istria with the Avars and Lombards, many of them settled there. Some ran over into Lombard territory, into the Friuli, and finally were absorbed into the Friulian Italians. The fought the Lombards sporadically for years, and in the early part of the eighth century many of them had permanently settled in Lombard Friuli. By the end of that century they had been Christianized and brought under the ecclesiastical rule of the Archbishop of Salzburg. By the beginning of the ninth century all the Slovenes, including the Istrian colonists, were subject to the Frankish Empire.

After 861 they lived permanently under a foreign ruler, "and became simply 'cannon fodder' for the 'Germans, ceasing to have and further history of their 'own.' The vitality and obstinacy of the Slovene character kept the national patriotism alive through more than a thousand years of foreign domination. The secular continuous efforts to Germanize them never completely succeeded. Napoleon, by his recognition of the national language and his issue of proclamations in it, revived and stimulated the national movement. In spite of characteristically cruel Hapsburg espionage and oppression, the national movement, with its headquarters at Ljubljana, spread and deepened. Philology and literature and a systematic propaganda, imitated from the Germans, were made means to the great end of Yugoslav liberation. Serbia was the head and front of the Yugoslav campaign. The Slovenes, squeezed between the Germans to the north and the Italians to the south, had to depend largely on the Serbs; but they did what they could, "and contributed their many fine qualities "to the common cause."

(Editorial of the N. Y. Times, Oct. 23, 1921.)

Dogodki v Prekmurju.

V Prekmurju je prišla razmejitvena komisija. To priložnost so porabili tamoznji mažarini za protijugoslovanske demonstracije in na hujšano množico je poskušala ponekod z orožjem v roki razmejitveno komisijo postaviti pred neke vrste faul accompli.

Tako se glase v glavnem najnovejša tozadevna poročila iz Prekmurja, dodavajoč še, da se je jugoslovanski žandarmeriji s pomočjo vojaštva kmalu posrečilo vzpostaviti red.

Kakor izgleda, so morale biti demonstracije skrbno pripravljene. Ta moment nas sili k vprašanju: Ali jugoslovanska vlada ni o teh pripravah in o obsegu mažaronske agitacije ničesar vedela? — Prekmurje spada pod upravni delokrog slovenske pokrajinske uprave, in zato je odgovor na to vprašanje za nas dvakrat važen, važen že zaradi tega, da se ne bodo ponavljali medsebojni očitki med Ljub-

ljano in Belgradom kakor ob priliki nesrečnega koroškega plebi-seita.

Mogoče je dvoje: da je vlada za agitacijo vedela ali pa ni vedela. Če ji je bilo javljeno, da se potikajo po naših krajih sumljivi ljudje, zakaj potem ni ukrenila pravočasno vseh potrebnih korakov, da bi bila nameravane demonstracije že v kali zadušila in vsaj preprečila, če že ni mogla organizirati protidemonstracij? Ali pa vladi demonstracijsko gibanje ni bilo znano, potem je to neznanje naravnost kaznjivo in vlada je dolžna, da pokliče take organe, ki imajo oči in ušesa, da ne vidijo in ne slišijo, na najstrožjo odgovornost.

Mogoče je pa tudi slučaj, da je slovenska pokrajinska uprava o nameri demonstracij vse potrebne podatke zbrala in zadevo javila v Belgrad. Tu nastane vprašanje: Je-li ljubljanska vlada javila zadevo centralni vladi pravočasno ali se je zakasnila? Če se je zakasnila, pa da odgovornost na ljubljano. Ako pa je pokrajinska uprava storila vse, kar je bilo v njeni moči, pravočasno, potem pada vsa odgovornost na centralno vlado in dolžnost naših poslancev bo, da se o zadevi na pristojnem mestu prav energično porazgovore.

Centralna vlada razpolaga oziroma bi vsaj morala razpolagati z dovoljnimi materijalnimi sredstvi, da v taki slučajih, kakor se je pripravljali in izvršil v Prekmurju, odgovori z uspešno protiakcijo v sosedni nam državi. Kar je mogoče Horthyjevcem in njegovim "probujajočim se Mađžarom" na našem ozemlju, to bi bilo istotako mogoče tudi nam na mađžarskem obmejnem ozemlju. Zakaj se to ni zgodilo?

Razne vesti.

PRANJE BANKOVCEV.

Ljudje so že takoj začetkom vojne začeli skrivati zlatnike in srebrnike. Polagoma je tudi država sama spravljala v promet samo še bankovce. Dandanes je zlato in srebro v prometu prava redkost celo v državah z dobro valutno. V prometu je samo papir, ki pa se hitro zamaže in trga. Zato so potrebne vedno nove naklade. Amerikanci, ki imajo izvršteni papirnati denar, so prišli na idejo pranja bankovcev. Dolarji prihajajo v banke, a banke jih operejo in zlikajo, potem pa kot nov denar razpečajo dalje.

Za pranje bankovcev služijo stroji s številnimi valjarji. Prva vrsta valjarjev je namazana s posebnim milom, ki "nažajfa" denar. Spodnji valjarji skratkoje denar, drugi jih pa potem sperajo z vodo. Tako gre dalje do valjarjev, ki so gorki. Ti suše in "speglajo" bankovce. Končno prihajajo dolarji tako očisti in gladki iz strojev, da izgledajo, kakor bi ravnokar prišli iz tiskarne. S tem postopanjem se prihrani nova naklada denarja, obenem pa se uničijo bacili, ki so se zbrali na novcu. V kratkem se ta sistem uvede tudi v Nemčiji. Potrebno bi bilo, da se uvede tudi v Jugoslaviji. — Seveda bi prihajali za to vrstne samo bankovci po 100 in 1000 dinarjev, kajti papir vseh ostalih bankovcev je tako slab, da ne bi prenesel niti pranja niti likanja.

DECE! DECE! DECE!

Pod tem naslovom prinaša pariki "Le Radical" uvodni članek Rislerja, v katerem zastopa to nazor, da dolguje vsak Francoz, ko pride do gotove dobe, Francozi troje otrok. To je njegova dolžnost kakor je njegova dolžnost, da vrši vojaško službo in da plačuje davke. Ako kdo tega ne more, mora plačati odškodnino, oni pa, ki bodo imeli več otrok, bodo dobili od države podporo za vzdrževanje svojih otrok, kolikor jih je več od trojice. Ta državna podpora se bo delila od prihodkov, ki jih bo dobivala država od onih, ki nimajo troje otrok. Le na ta način bi se mogla Francija rešiti nevarnosti depopulacije.

IDEALNA SLIKA MODERNEGA MOŽA.

Angležinja Ana Blound je bila radovedna, ali bo dobila kdaj idealnega moža, ki bi odgovarjal njenemu značaju in njenim zahtevam. Da bi publika spoznala njene zahteve, jih je objavila v uglednih angleških listih. Idealni mož bi moral po njenem naziranju izgledati tako-le: 30 let star. Ne prevelik, ne premajhen. Popolnoma obrit. Poteze na obrazu morajo biti nekoliko eiganske, iz temnih oči pa mora sevati energija in sposobnost. Važne so tudi roke. Biti morajo čvrste in lepe. Nohti ne smejo biti preveč siljasti. Ljubiti mora umetnost, sam pa ne sme biti umetnik. Ne sme imeti dolgih las in tudi ne nositi mehkih ovratnikov. Obлека okusna in preprosta. Imeti sme tudi svoje muhe in strast za razne prečimete. Dolžnost žene je, da ga privleče nase in zainteresira. Kadi naj pipo, ne pa cigarete. Glas naj bo ljubeč, a moški. Govornik ne sme biti, vendar pa mora znati poslušati. Imeti mora zmisel za dovitost, včasih naj bo tudi melanholičen. Kadar se mu ljubi, lahko celo "eksplodiva", samo da je potem vder in vesel. Ženske muhe naj kroti,

kakor se kroti deca. Ženi naj bo prijatelj in naj se z njo često posvetuje.

IZ ŽIVLJENJA VELIKIH LJUDI

Slavni ruski pisatelj Dostojevski pripoveduje: — Bilo je za časa, ko sem bil odveden v temnico. Ko sem se nekega dne vračal v spremstvu stražnika z jutranjega dela, me je srečala majka s svojo hčerko, detetom do 10 let, angelške lepote. Spomnil sem se, da sem ju že neke videl. Majka je bila vdova nekega vojaka. Njen mož, mlad vojak, je bil v preiskavi in je umrl v jetniškem oddelku ravnokrat, ko sem jaz tamkal ležal. Prišla sta, da se poslovita od njega in sta strahovito plakala. Ko me devojka ugleda, zardi in zašepče nekaj materi na uho. — Majka vstane, vzame iz torbice kopejko in jo da devojki. Ta pa nenadoma poleti za menoj: — "Vzem, ubože, v božjem imenu to kopejko — zakliče in mi stisne roko. Vzel sem kopejko in dete je zadovoljno steklo k materi. To kopejko bom hranil do svoje smrti.

Dikensovemu muzeju ki bo v Krakem otvoren v Londonu v hiši, v kateri je živel ta veliki angleški pisatelj v otroških letih, je bila te dni izročena neka relikvija, spomin na mlada leta slavnega književnika. Gre za kozo bronca velik kakor najmanjši angleški denar. Na njem je napisano: — Roberta Warrena tovarna svile črne barve. — Dickens je namreč v svoji mladosti delal v omenjeni tvornici in mu je bila mala medalja v spomin na težko dobo v tvornici.

ZVERSKA ZLOČINSTVA.

Metković, 25. septembra.

Te dni je bil odpeljan iz Metkoviča v Šabac Ivica Nalis, bivši avstrijski orožnik v okupirani Srbiji; obtožen je velikih zločinov, ki jih je izvršil v tej svoji službi. Ivica Nalis je po poklicu zidar; po prevratu se je naselil v Metkoviću, kjer pa ni hotel več izvrševati svojega poklica. Za časa avstrijske okupacije si je v Srbiji kot orožnik na nepošten način nabral mnogo denarja in začel kupovati hiše. Nepoznavajoč njegove zgodovine, mu je bil dan v najem bife v občinskem domu. — Na skrivaj pa je tu začel zopet svoj stari posel. Zaslužni komisar policije Stanić je odkril, da je Nalis inspirator in vodja organizirane bande lopovov, ki je nedavno tega izvršila celo vrsto zločinov in tatvin. V interesu preiskave se podrobno o tej zadevi še ne morejo poročati. Policija je zaplenila na njegovem stanovanju mnogo dragocenih pirotehničnih predmetov, ki so bile namenjene za časa okupacije v Srbiji. Komisar se je obrnil po informacije o Ivici Nalisu na okrožno načelstvo v Šabac in dobil mnogo podatkov, pričajočih o njegovih zločinih. Iz teh spisov je razvidno, da je izvršil Nalis v Srbiji troje groznih umorov. Nekemu starcu, ki ga je ubil, je prilič šibice v nosu, da se prepriča, če je živ, a drugemu je, ko je umiral, rezal roke in mu natrosil na rane sol, da so bile muke še groznejše. Razen tega je izvršil Nalis še mnogo drugih zločinov nad srbskim narodom. Nalis je bil odveden v Šabac, da bo pred tamkajšnjim sodiščem pričal za svoje zločine.

Peter Zgaga

Te dni je prispel v Ameriko italjanski general Diaz. Pravi, da je zmagalet in misli, da je Foch muha napram njemu.

Možak je majhne postave in gleda naskrži. Ta križpogled mu je toliko pripomogel, da je mislil, da prodira, ko se je umikal.

Vsa visoka gospoda potuje incognito.

Trošt v Cleveland, Novak iz Pittsburgha.

Nekoč sem se lotil prevajanja Proklamacije Neodvisnosti. Hotel sem jo do pičice prevesti ter obenem obdržati njen zmisel. Pa ni šlo in ni šlo. Nobeno jugoslovansko narečje nima primernih izrazov za neodvisnost.

Kakšna ironija usode, če pomisli človek, koliko suhaških agentov je bilo zadnji čas na suho postavljenih.

V vinu je resnica. In to je edini vzrok, zakaj se suhači vina toje.

Iz nekega romana: Gospod je bil silno dolgočasen. Celu uro je sedel in gledal. Pri večerji pa ni niti ust odprl.

Kako se ti kaj zdi Potokarjeva nevesta?

Prva stvar je, da škili, druga stvar pa, da ne za njim.

Možki ne vedo ničesar drugega o ženskah oblekah kot samo njihovo ceno.

Sedaj je že zadnji čas, da vzamemo z oken "screens" in izpustimo komarje na prosto.

Iz nekega dopisa: Članica P. se nahaja v bolnišnici in se veseli, kako slabega zdravja, toda upa ji, da bo z operacijo pretrpela popolno okrevanje.

Včasih nas je presenečalo, če si je deklica na ulici pudrala nos, danes nas pa ne preseneča več, če si popravlja nogavice.

Se celo o diplomatih je mogoče dobro govoriti, ko so enkrat mrtvi.

Karol je prišel na Mađžarsko. Možak si ne da dopovedati, da so za kralje in cesarje slabi časi. Z glavo hoče skozi zid in prebil ga bo. Podpirajo ga Francozi. Brez velike moralne pomoči bi gotovo ne storil kaj takega. Srečni Mađžari. Štefanova krona bo znova stopila v veljavo, če je že niso zastavili.

"Edinost" priobčala dopis, v katerem se glasi:

Prosim pošljite mi še... Koledarjev Ave Maria. Dosedaj sem ga prodal vsaki slovenski hiši.

Tisti tri pikice pred koledarji so jako sumljive.

"Vzbudite se, prebudite se!" — kriče sedaj pred volitvami politiki.

Če bi se volilec res prebudil, ni marsikateremu politiku tekla voda v grlo.

"Mir in dobri odnosi med narodi so človeštvu absolutno potrebni" — je rekel Lloyd George istega dne, ko je dobil kabelsko poročilo, da bo Anglija začela graditi štiri nove drednote.

Ko Skazi zmanjka materijala za svoj zmazek, iztržiše par odstavkov iz moje kolone, izpremeni "Skaza" v "Sakser" ter pošlje kot svoje maslo v svoj omejeni svet.

Nauglednejši ameriški list, new yorški "Times" pravi v svojem uvodniku: "Slovinci niso Balkanci, pač pa Srednje-evropejci.

Hvala lepa za ta lep in resničen poklon.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Jugoslovanska

Ustanovljena l. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 311 100, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PIERLE, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BOZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neprizanih: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odbor:
Dr. JCS. V. GRAHEZ, 845 E. Ohio St., N.S., Pittsburgh, Pa.

Nadporni odbor:
MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIĆ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FAANK SKRABEC, 4222 Washington St., Denver, Colo.

Poradni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 490, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 529 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARCO, 708 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno nadno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari, tikačje se uradnih zadev kakor tudi Jezarne pošiljajo naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse prijave naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnica spravevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota si priporoča vsem Jugoslovancem za obilno vstop. Kdor želi postati član organizacije, naj se oglašuje tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 članov ali članicami.

Iz Jugoslavije.

PAŠIĆ O LUKI BAROŠ.

Dopisnik milanskega "Corriere" stili na širokem morju lov z vseni della Sera" se je mudil te dni v sredstvi, na primer tudi z "lemb-Beogradu, obiskal ministrskega parami", ki lahko skvarijo vse, predsednika Pašića ter ga vprašal. Rezultat sedanjega sporazuma je o stališču jugoslovanske vlade v bil ta: Lov v teritorialnih vodah vprašanje Luke Baroš. Pašić je na je pridržan domačim ribičem. Kat- to vprašanje odgovoril: "Mi smo ko daleč seže teritorialna voda, stali dosledno — odveč je, da to določa vsaka država sama. Italija ponavlja — na stališču, da se dovoljuje našim ribičem lov v dan- naj izvedejo vse določbe rapalske pogodbe, ker smatramo to za edi- sedel in gledal. Pri večerji pa ni niti ust odprl.

RIBARSKA POGODBA JUGOSLAVIJE Z ITALIJO.

Ljubljanski vladni list "Jutro" piše: "Slovenec" in "Slovenski Narod" poročata o dozdnevni kapitulaciji Jugoslavije v ribarskem vprašanju. V tem oziru se nam od poučene strani poroča: Ribarski vprašanje tvori del večmesečnih pogajanj, ki so se letošnjo pomlad vsrila v Beogradu med nami in Italijo v smislu tozadevnega pred- bina rapalske pogodbe. Pogajanja so se skrajna razbila. Nato so bili pozvani večaki z obeh strani. Ti so konstatirali sledeče: Jugosla- vija želi zagotoviti ribarjem iz Vi- sar in Korčule, da smejo loviti po stari navadi v laških vodah okoli Palagruže, služec se pri tem servi- tutnih pravie tudi na obali Pala- gruze. Italija želi svojim Čožotom, zagotoviti lov ob celi iztočni obali in ponuja zato reciprocično. Ve- šev. 36 JSKJ. v Conemaugh, Pa., čina te obale je naša, le vode med v schoto 5. novembra 1921. Tem Zadrom in bližnjim otočjem ter potom vabimo vse rojake in roja- vode med Čresom in Ločjem na kinje iz te okolice, da nas blago- eni in Krkom, Rabom in Pagom volijo posetiti na omenjeni vese- na drugi strani (takozvani Kvar- liei. Začetek ob 7. uri zvečer, nerol) imajo nekako "močan" Vstopnina 25c. K obilni vželežbi značaj. Italjani so pretili, da za- vabi Odbor. (3x 24.25&27—10)

En jezik od Ljubljane do Bitolja.

Pod tem naslovom je priobčil v belgrajski "Epoch" profesor Dragiša Lapčević dolg članek, v katerem zastopa tezo, da je za našo državo le en jezik, ki mora biti absolutno le srbsko - hrvatski. — Če imajo Slovenci in Bolgari danes svoj jezik, to nič ne da, ker te razlike odpravi lahko država. — Mi takim naziranjem odločno ugo- varjamo. To, kar zastopa profesor Dragiša, je očividno separatizem in sama protidržavnost. Mi hočemo enoten slovenski jezik, ki more biti edinele ruski. Ne samo to, mi hočemo enoten arijski je- zik. A tudi to je trapařija. Mi hočemo splošno - človeški jezik, to je volapik. Živio volapik in dr. France Plešić!

ADVERTISEMENTS

VABILO

na plesno in zabavno veselico, katero priredi društvo sv. Alojzija v schoto 5. novembra 1921. Tem potom vabimo vse rojake in roja- vode med Čresom in Ločjem na kinje iz te okolice, da nas blago- eni in Krkom, Rabom in Pagom volijo posetiti na omenjeni vese- na drugi strani (takozvani Kvar- liei. Začetek ob 7. uri zvečer, nerol) imajo nekako "močan" Vstopnina 25c. K obilni vželežbi značaj. Italjani so pretili, da za- vabi Odbor. (3x 24.25&27—10)

COLUMBIA GRAMOPHONE

od \$30.00 — \$250.00

VELIKA ZALOGA PLOŠČ V VSEH JEZIKIH.

Imam nove zalogo nemških importiranih "Homokord" rekordov.

Brezplačne cenike dobite pri:

VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Nekaj o japonskih ženskah.

Poroča Louis Seibold.

Skoro polovica prebivalstva Japonske obstaja iz žensk. To je tudi najbolj slikovita polovica, kajti niti glede obleke, običajev, mišli ali želja se ni ženski del Japonske predal zapadnim vplivom. — Modernizem, ki izpreminja standarde ter uničuje respekt do starodavnih oblik, je le malo vplival na japonsko žensko.

Le malo žensk mlajše generacije, ki s obile vzgoje v inozemstvu, se je posvetilo višji vzgoji ter celo plesanju najnovejših plesov a v pretežni večini izgleda japonska ženska iz leta 1921 skoro prav tako kot se izgledala njene prednice pred dvatisoč leti ter se tudi obnaša tako. Iz tega vzroka je tudi ženska najbolj zanimiva polovica prebivalstva japonskega cesarstva.

Brez dvoma je japonska ženska v glavnem prispevala k razširjenju japonskega plemena, kajti le malo interesov ima v življenju razen vzgajanja svojih otrok. Eno pojasnilo za veliko povečanje prebivalstva Japonske, ki naraste vsako leto za 800.000 duš, datira nazaj v rusko - japonsko vojno. Ta konflikt je zahteval velike žrtve od strani Japonske z ozirom na človeško življenje, predno so bile armade do tedaj nepremagljivega carja poražene. Japonci voditelji so postali vznemirjeni ter izdali svařila na narod proti zlu plemenskega samomora.

Statistike dokazujejo, da so bila ta svařila uspešna. Zadnje število, ki so na razpolago, kažejo, da je izmed 57 milijonov ljudi, živeti na otokih glavne japonske skupine, 28.625.617 moških in 28.442.090 žensk in da je vsled tega razmerje med spoli skoro enako. Več kot 37 milijonov teh prebivalcev obeh spolov živi v zakonu, kajti pospešuje se zgodnje zveze, čeprav je v zadnjem času opaziti tendenco, da se preloži zvezo na izredno dobo.

Ničesar nenavadnega ni videti 17 let starega dečka in dve leti mlajšo deklico, ki sta roditelja enega ali celo dveh otrok. Zakone je na Japonskem kaj lahko sklepati in pogosto se prizadeta ne potrudita niti toliko, da bi dala oficielno zabeležiti to dejstvo. Družinski vplivi diktirajo ponavadi zveze, po francoskem običaju. Kakorhitro pa sta dva skupaj, je zveza trajna in domači ali družinski spori so preje izjema kot pa navada.

Narodni običaj, ki se je pričel umikati pred zapadnimi novotarijami, je postavno adoptiranje moža od strani družine žene, posebno, če je slednja premožna. Več sto let ni bil mladi mož ne le adoptiran od družine žene, temveč je bil celo prisiljen prevzeti nje ime potem navadnega procesa adoptiranja kot je v navadi v drugih deželah.

Zelo zanimiv slučaj te vrste je prišel pred kratkim pred neko sodišče. Žena nekoga profesorja, po imenu Goto, ki je bil zvezan s tokijskim vseučiliščem, se je obrnila na sodišče, da prisili slednje moža, da podpira njo in otroke. Mrs. Goto je pričala, da je bil profesor postavno adoptiran od strani njene družine, soglasno s starodavnim običajem, ko je bil še ubog dijak na visoki šoli v Kanagava.

Potem ko je podpisal kontrakt glede adoptiranja, sta se oba poročila in on je izvršil svoje študije na stroške družine žene, nakar se je napotil na pot prosperitete in slave. Pred par leti se je sprl profesor Goto, katerega je žena obtožila, da se je vdal zapadnim vplivom, s svojo tačco, koje zme je nosil. Nato je zapustil svojo ženo in otroke, a bil na temelju japonske postave prisiljen nositi ime svoje žene.

Ko je bil profesor pozvan pred sodišče, se ni branil pred obdolžitvami, pač pa rekel, da bo plačeval vsako leto po 4000 jenov ali — 82000 v štirih letnih obrokih svoji ženi, če privoli v razveljavljenje adoptijskega kontrakta, mu dovolji uporabo njegovega lastnega imena ter se loči od njega. Te ponudbe se ni sprejelo.

Ločitev zakonov niso izdela tako števila na Japonskem kot pa so v bolj prosvitljeni Ameriki, Angliji in Franciji, čeprav so vzroki, na temelju katerih je mogoče dobiti ločitev, približno isti. Leta 1918 je bil ena Japonskem 58.112 ločitev v zakonu ali nekoliko več kot eno desetino enega odstotka z ozirom na celokupno prebivalstvo. — Nezvestoba je redkadi obdolžitev, katero se dvigne proti ženi in nezvestoba se tudi ne navaja v prošnjah za ločitev zakona, v katerih je mož krivice in to iz prav posebnega vzroka. Žena nima namreč pravice dvigniti proti možu obtožbo nezvestobe, razen če toži mož one druge ženske svojo ženo in njenega ljubimca.

Mož ima lahko stransko ljubico (in številni jih imajo), a žena ne more dobiti ločitve zakona na temelju tega. Soglasno z japonsko postavo ima otrok prednost pred ženo pri podedovanju lastnine in premoženja moža in očeta, vendar pa lahko postane dedič na temelju oporoke. Deček ima vedno prednost pred deklico, tudi če je nezakonski sin očetka obeh, namreč dečka in deklice, kar ni nikakor izvanredna prikažen.

Solska knjiga o etiki za višje dekleške šole, katero je izdalo vzgojno ministrstvo na Japonskem, nudi precej jasno sliko o postavnem stališču japonske žene. V tej knjigi je pisano: "da mora ženska skušati, da postane dobra žena in modra mati. . . Vsakdanja dolžnost žene je pozdraviti svojega moža s prijaznim pogledom ter nežno besedo, kadar se vrne zvečer domov, izmučen od naporov dneva. Včasih tudi lahko pomaga možu pri delu."

Poročni kontrakt na Japonskem ne vsebuje besed "ljubiti, spoštovati in pokoriti se." Glede te točke pa pravi zgoraj omenjena knjiga etike:

— Povsem naravno se pričakuje od žene pokorščino napram možu. V slučaju, da povzroči sramoto družini (žene), naj se ga pokara odkritosrečno in z nežnimi besedami. Treba se je izogniti ljubimostnosti in jeznim besedam.

V japonski družini je tašca žene, to je mati moža, absolutni vladar v hiši in v tem pogledu pravi zgoraj navedena knjiga:

— Starši njenega moža postanejo njeni lastni starši. Pogosto je opaziti pomanjkanje soglasja med materami možev ter njih snahami in ponavadi je to pripisovati nepokorščini slednjih. Tašca postane lahko preveč konservativna v mislih, da bi lahko dobro izhajala s svojo snaho, vzgojeno v novih idejah, a potrepljivost in odkritosrečnost od strani snah bo zagotovo soglasje.

Nikakih omejitev ni zapaziti glede pravice žene, da pomaga možu pri njegovem delu. Dejstvo je, da obstaja polovica japonskega ženstva iz delavk ali dničaric, ki so zaposlene ne le doma in v industrijskih napravah, temveč tudi pri napornem delu na polju pod preloženim solncem. Čeprav je bilo v tem oziru v zadnjih desetih letih opaziti precej izboljšanja, je bilo vendar še na temelju statistike iz leta 1917 zaposlenih en milijon žensk v privatnih hišah, osem in pol milijonov v poljedelstvu, en milijon in četrť v tvornicah in preko en milijon v trgovskih hišah in transportacijskih kompanijah ter 350.000 v vladni službi.

Več žensk kot moških je dejanski zaposlenih v poljedelstvu. — Tri milijone in petstotisoč žensk je zaposlenih v sviloprejski industriji in pol milijona žensk pri proizvodnji čaja. Tudi ribolovska industrija ima zaposlenih dvestotisoč žensk. Osemdeset odstotkov teh žensk je poročenih ter pripevajo k vzdrževanju družin poleg hišnih ali domačih opravkov, katere izvršujejo. V mestih vzamejo dojenčke s seboj, kadar pomagajo svojim možem vleči težka bremena.

Mož vzame ponavadi plačo, katero dobi njegova žena, posebno v poljedelskih okrajih. Plače delavk znašajo približno dve tretini plače moških. Služkinje v hišah, ki so navadno zelo dobre, dobivajo majhne plače, kajti najboljša plača znaša le 15 jenov ali \$7.50 na mesec, poleg stanovanja in hrane. Na deželi pa dobivajo služkinje le po dva dolarja na mesec in poleg tega najbolj priprosto in surovo hrano.

Tekom zadnjih let je uvedba zapadnih običajev otvorila pot za uslužbenje žensk v trgovinah in prodajalnah in deklice dobivajo po 30 jenov ali \$15 na mesec, če

prav dobivajo nekatere celo do 50 jenov. Nekateri omnibus družbe v Tokiju in drugih mestih imajo konduktorice, ki dobivajo približno isto plačo kot deklice v prodajalnah in trgovskih hišah.

Približno štiridesetisoč žensk je zaposlenih kot učiteljice, a večinoma v otroških vrteh in privatnih šolah. V deželi je približno dvestotisoč gejš, to je plesalk, in približno eno toliko natakari. Prostitucijo, ki je licencirana ter omejena na posebne mestne dele, imenovane Jošivara, zastopa nadaljnjih dvestotisoč deklic, katere je treba razlikovati od gejš ali plesalk, in prostitutke se umaknejo ponavadi, ko so dosegle starost 25 let. Vplivi zapadne civilizacije (hinavske) potiskajo ta privilegirani razred vedno bolj v ozadje in največjo prostost, katero še uživa, je najti v pristaniščih kot so Jokohama, Osaka, Kobe, Nagasaki in Simonoseki.

Statistiki so dokazali, da je bilo v zadnjih par letih opaziti veliko povečanje žensk, zaposlenih s sanitacijo, — to je zdravnic, dentistov, babic, izurjenih bolnišniških strežnic in tako dalje. Število žena ki so se posvetile veri, znaša približno 30.000. Od teh je desetisoč budistovskih redovnic, desetisoč Sinto redovnic, sedemstoč služkinj v svetiščih ali templjih in trivertih napravah, vključno krščanske.

Prav malo napredka je bilo opaziti v zadnjem času z ozirom na enako volilno pravico, kajti tozadevna predloga, ki je bila vložena v poslanski zbornik pred dvajseti leti, je bila petinsajezna na strani. S strani žensk je opaziti le malo zanimanja za to volilno pravico kajti čeprav si japonske ženske v splošnem žele izobrazbe, so vendar proti novemu gibanju, posebno pa proti volilni pravici. V tem njih naziranjih jih utrjujejo tudi moški, in ker je Japonska v bistvu dežela moških, inajo ženske lejaški le malo prilike dati izraza svojim nazorom in željam.

Na inozemce na Japonskem napravi prav poseben vtis dejstvo, da se žene celo dobrostoječih in izobraženih Japoncev ne vdeležujejo socialnih prireditvev, na katere so povabljene. Žena se ne po-kaže ponavadi prej kot v času, ko nameravajo gostje se oditi, — kajti šele takrat jo pokliče mož, da da potom svojega moža izraza časti, katero se je storilo njenemu ponižnemu domu. Seveda je najti izjeme kot glede vseh, tudi najstarejših japonskih tradicij, a izjeme potrjujejo le pravilo.

V deželnih in obmorskih okrajih slede ženske vzgledu moških ter niso tako malo obleke kot je mogoče. Kadar se hočejo kopati slečejo svoje kimone ter skočijo v vodo take, kakor jih je ustvaril Bog.

Ženska obleka je taka kot je bila že par tisoč let, in nobena, tudi najbolj napredna ženska na Japonskem, ni še nikdar mislila na to, da bi uvedla kako izpremembo v narodni rosi cesarstva, če je sploh mogoče govoriti o kakitaki stvari. Čakati moram se na priliko, da vidim odraslo japonsko deklico v obleki žensk na zapadu.

Vprašal sem neko Japonsko, če je tje na Japonskem kaka prodajalna za modrece ali korsete. Rekla mi je, da je slišala govoriti, da se nahaja ena taka prodajalna v Kobe in nadaljna v Jokohami, da pa posejajo ti prodajalni le Evropejke in Amerikanke.

Zagotovila pa mi je nadalje, da ni ne konce, re kraja naprav za friziranje las. To je lahko verjetno, kajti celo najbolj revna ženska, ki je zaposlena na rižnem polju, ima vedno skrbno urejene lase, ki se držijo trdno skupaj ter so zamazani z oljem.

Mislil, da mora biti trgovina s pudrom in barvili zelo dobičakosna na Japonskem, posebno v mestih, kjer kažejo obrazi vseh deklic in mladih žena sledove uporabe pudra, barvil ni drugih pripomočkov za povečanje lepote. Kljub temu pa moram šele čakati na priliko, da bi videl kako deklice poslužiti se javno, v kakikar, sredstev, kar je pri nas v Ameriki splošno v navadi.

Kajenje se smatra med japonskim ženskam za zadevo osebnega nagnenja in okusa, vendar pa je v splošnem omejeno na starejše ženske. Večina teh kadi pipeke z dolgim ustnikom in sicer neko hadomestilo za tobak. Le malo je žensk, ki kade cigarete, a če jim pride kaj takega na misel, store to brez ozira na prostor in okolico, kjer se nahajajo. Edine ženske na Japonskem, katere sem videl nositi klobuke, so bile inozemke

in domače ženske se očividno niso zanimale niti za največje umotvorje v tem oziru.

Kraljestvo Mikada se postavlja s številnimi ženskami, ki so se odlikovale v trgovini in umetnosti, čeprav ne spada nobena teh žensk v razred "novih žensk" ter se tudi ne vdeležujejo nobena političnih kontroverz ali debat glede splošne ženske volilne pravice.

Najbogatejša ženska na Japonskem je madama Suzuki. Ona je edina zastopnica svojega spola na Japonskem, ki je bila odlikovana, ker je pomagala zgraditi inozemsko trgovino Japonske. Madama Suzuki, ki živi v Kobe, je stara približno sedemdeset let. Pred 25 leti je podedovala majhno trgovino, katero je razširila v velikansko eksportno in importno podjetje. Pravijo, da je vredna 150 milijonov jenov ali 75 milijonov dolarjev.

Nadaljna Japonka, ki je uspela v industriji, je madama Nakamura, izvanredno mična ženska, stara 35 let. Podedovala je majhno žeklarsko podjetje po svojem možu, katero je razširila tako, da ji prinaša sedaj dvestotisoč dolarjev letnega dobička. Pred kratkim je adoptirala z velikimi cere monijami sina ene najstarejših Samuraj družin.

Madama Uta Tsuda, ki je postala ena izmed vodilnih vzgojiteljic na Japonskem, je završila — Bryn Mawr šolo. Ona se zavzema za ženske reforme, vendar pa ne nositi klobuke, so bile inozemke

Pošteni tat.

F. Dostojevski. — Za "Glas Naroda" prevel A. B.

Nekega jutra, ko sem se baš pripravljal, da odidem v urad, stopi k meni Agrafena, moja kuharica, perica in gospodinja, ter prične z menoj, v moje največje začudenje pogovor.

Do tedaj je bila Agrafena zelo tiha, priprosta ženska, ki ni razen par besed, kaj mi hoče opoldne skuhati, v vseh šestih letih izpregovorila nobene besede.

— Prihajam k vam, milostivi gospod, — je pričela. . . . — Odajte vendar izbo?

— Kakšno izbo?

— No, to poleg kuhinje. Jaz že vem, katero.

— Zakaj pa?

— I zakaj? Zakaj oddajajo neki ljudje sobe? Jaz že vem zakaj.

— Toda tu nima niti postelja prostora, moja ljubica; izba je ozka. Kdo naj bi tam stanoval?

— Kako stanovali? Samo da ima prostor za spati, stanuje lahko na oknu.

— Na katerem oknu?

— Jaz že vem, na katerem! Kakor da bi vi sami ne vedeli! Na oknu, ki gleda na trg. Tam bo sedel, šival ali karkoli že dela. Sicer pa je tu stol; tudi miza; sploh vse.

— Kdo pa je pravzaprav ta "on"?

— Dober, izkušec, človek. Jaz mu bom kuhala, za stanovanje in hrano pa mi bo plačeval po tri rublje na mesec.

Končno sem po velikem trudu izvedel, da je neki že starejši človek Agrafeno pregovoril ali jo že na kakršenkoli način pridobil za to, da mu odstopi izbaico za stanovanje. Kar pa si je Agrafena enkrat ubila v glavo, to se je moralo tudi zgoditi; sicer ne bi imel pred njo miru, to sem dobro vedel. V slučajih, kadar ji ni bilo kaj všeč, je zapadla otožnosti in letargiji in v takem stanju je živela ponavadi tri do štiri tedne. V tem času je bila kuhala širar, primanjkovalo je perila, tla niso bila pomita in pometena, izkratka, same nerednosti. Ker pa ljubim svoj lasni mir nad vse, sem se vdal njenemu predlogu.

— Ali ima vsaj kake dokumente, listine ali kaj podobnega?

— I, kakopa! On je dober, izkušec človek; obljubil je, da bo plačeval po tri rublje na mesec.

Naslednjega dne se je pojavil v mojem priprostem samskem stanovanju novi stanovalec; jaz se vsled tega nisem jezil; natihem sem bil celo tega vesel. Jaz o plošč življenje samotarja. Znanec nimam skoraj nobenih; tudi ven hodim le malo. Po desetletnem takim življenju sem tega samotarenja seveda že navajen. — Ampak deset, petnajst let takega življenja, in morda še več — z isto Agrafeno, v istem samskem stanovanju — to ni seveda nič kaj vesela perspektiva. Vsled tega je novi, miren človek pri takem stanju stvari naravnost blagoslov božji.

in domače ženske se očividno niso zanimale niti za največje umotvorje v tem oziru.

Kraljestvo Mikada se postavlja s številnimi ženskami, ki so se odlikovale v trgovini in umetnosti, čeprav ne spada nobena teh žensk v razred "novih žensk" ter se tudi ne vdeležujejo nobena političnih kontroverz ali debat glede splošne ženske volilne pravice.

Najbogatejša ženska na Japonskem je madama Suzuki. Ona je edina zastopnica svojega spola na Japonskem, ki je bila odlikovana, ker je pomagala zgraditi inozemsko trgovino Japonske. Madama Suzuki, ki živi v Kobe, je stara približno sedemdeset let. Pred 25 leti je podedovala majhno trgovino, katero je razširila v velikansko eksportno in importno podjetje. Pravijo, da je vredna 150 milijonov jenov ali 75 milijonov dolarjev.

Nadaljna Japonka, ki je uspela v industriji, je madama Nakamura, izvanredno mična ženska, stara 35 let. Podedovala je majhno žeklarsko podjetje po svojem možu, katero je razširila tako, da ji prinaša sedaj dvestotisoč dolarjev letnega dobička. Pred kratkim je adoptirala z velikimi cere monijami sina ene najstarejših Samuraj družin.

Madama Uta Tsuda, ki je postala ena izmed vodilnih vzgojiteljic na Japonskem, je završila — Bryn Mawr šolo. Ona se zavzema za ženske reforme, vendar pa ne nositi klobuke, so bile inozemke

in domače ženske se očividno niso zanimale niti za največje umotvorje v tem oziru.

Kraljestvo Mikada se postavlja s številnimi ženskami, ki so se odlikovale v trgovini in umetnosti, čeprav ne spada nobena teh žensk v razred "novih žensk" ter se tudi ne vdeležujejo nobena političnih kontroverz ali debat glede splošne ženske volilne pravice.

Najbogatejša ženska na Japonskem je madama Suzuki. Ona je edina zastopnica svojega spola na Japonskem, ki je bila odlikovana, ker je pomagala zgraditi inozemsko trgovino Japonske. Madama Suzuki, ki živi v Kobe, je stara približno sedemdeset let. Pred 25 leti je podedovala majhno trgovino, katero je razširila v velikansko eksportno in importno podjetje. Pravijo, da je vredna 150 milijonov jenov ali 75 milijonov dolarjev.

Nadaljna Japonka, ki je uspela v industriji, je madama Nakamura, izvanredno mična ženska, stara 35 let. Podedovala je majhno žeklarsko podjetje po svojem možu, katero je razširila tako, da ji prinaša sedaj dvestotisoč dolarjev letnega dobička. Pred kratkim je adoptirala z velikimi cere monijami sina ene najstarejših Samuraj družin.

Madama Uta Tsuda, ki je postala ena izmed vodilnih vzgojiteljic na Japonskem, je završila — Bryn Mawr šolo. Ona se zavzema za ženske reforme, vendar pa ne nositi klobuke, so bile inozemke

in domače ženske se očividno niso zanimale niti za največje umotvorje v tem oziru.

prijateljil, in kako se je obesil name. . . . No, meni je bilo tudi prav.

Kakšen človek je bil to! Kakor psiček je tekel za mano, in to že nato, ko sva se prvičrat videla! Najprvo naj bi ga pustil pri sebi prenočiti — no, dobro, videl sem, da so njegovi papirji v redu — človek, kakor vsi! Nato, naslednjega dne, je prišel zopet prenočevati, in tretjega dne zopet. Ves dan je sedel ob oknu, in tam je ostal tudi preko noči. No, sem si mislil, čemu se mi neki tako vsiljuje! Naj ga li prehranjam in še prenočujem, ko sem vendar sam reven človek; ali naj si še enega lakomnika nakopljem na vrat!

In predno je prišel k meni, se je obesil na vrat nekemu uradniku; pila sta skupaj, dokler se ni uradnik do smrti napil in umrl.

(Dalje prihodnjicu.)

ADVERTISEMENT.

NAJ SE ZGLASI

JOSEPH VOITE, ki je bival leta 1917 v Little Falls, N. Y., in pozneje baje odšel v Forest City, Penna.

FRANK SAKSER STATE BANK, 32 Cortlandt St., New York, N. Y.

SLOVENSKE - PIANO - ROLE

LJUBCA MOJA \$1.25 VSI SO PRIHAJALI \$1.25
MLADI VOJAKI \$1.00 HOLZHAKER MARŠ \$1.00
DONAVSKII VALOVI \$1.00 ČREZ VALOVE \$1.00
SE DOBIJO EDINOLE PRI:
NAVINEK - POTOKAR CO., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.
Pri naročilu blagovolite poslati 50 centov za poštnino.

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE.

Anglo-slovenski Besednjak — Dr. F. J. Kern 5.00
Nemški abecednik35
Nemsko angleški tolmač60
Pravilo dostojnosti30
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol) 4.00
Angleščina brez učitelja30
Cirilica. Navodilo za čitanje in pisanje srbskine v cirilici30
Dekletom. Spisal Anton B. Jeglič50
Gospodstvo — Purgaj, Praktična knjiga za naše gospodinjice. (Trdo vezano.) 1.20
Hitri računar. Priročnik velikosti. (Trdo vezano) 1.00
Mladeničem, Ant. B. Jeglič60
I. zvezek,60
II. zvezek,60
Navesti za hišo in dom. Koristna knjiga za vsako hišo 1.00
Pravila za oliko. Dr. J. Dostojevski Varčna kuharica, za slabe in dobre čase 1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Cvet in sad. Hči mestnega sodnika itd.75
Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sin kmetijskega cesarja itd.75
Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman. — Tugomer, tragedija. Dve sliki — Ksaver Meško 40
Hudo brezno. Ni vse zlato, kar se se svetli itd.35
Patria, povest iz irske funaške dobe 30
Pod svobodnim solncem, zgodovinska povest, 1. zv. 1.25
Pod svobodnim solncem, zgodovinska povest, 2. zv. 1.25
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo. Kalan 35
Komarica, povest 60
Sisto e Sesto, povest iz Abncev 30
Žilke in povesti, Ksaver Meško 35
Student naj bo, — Naš vsakdanji kruh 35
Vesela povesti: Za možem, — V pustih je šla. — Pravda med bratoma 35
Vojnimir ali pogovstvo in krst, povest 35
Zvonarjeva hči. Zanimiva povest iz dežele 40
Peter Zgaga 50
Doli z orožjem 50
Knjige družbe Sv. Mohorja 50
Duhovni boj (394 str.) 50
Mesija (1. zv.) 30
Mladim srecm (2. zv.) 30
Spisal K. Meško 30
Knjiga za lahkomišelnice ljudi, Spisal I. Cankar 1.75
Pet tednov v zrakovlopu Ameriki in Amerikanci 5.00

LJUDSKA KNJIŽICA — POVESTI.

1. zv. Znamenje štirih. Povest dektiva Sherlock Holmesa 60
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apokopostov izgnanjenim človekom. Pijanec je bil, postopač, malopridnež; prej je imel nekako službo, a ker je pijančevale, so ga spodili. Tak malopridnež! 60
3. zv. Jernat Zmagovav, povest. — Med Plazovi, tirolska povest. 60

Opomba:

Naročilem je priložiti denar, bodisi v gotovini, money order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo. Ne naročate knjig, katerih ni v cenniku. Knjige pošiljamo poštino prazno.

ZEMLEVIDI.

Združenih držav 15
Kranjske dežele 10
Zemljevid Evrope 30
Velika steniska mapa 2.50
Zemljevidi: New York, Illinois, Colorado, Kansas, Montana, Minnesota, Wyoming, West Virginia in Alaska — vsaki po 25
Pennsylvania 50

SPISI ZA MLADINO.

Bob za mladi zob, pesmice 30
Dedek je pravil, pravilice 40

MOLITVENIKI.

Rajski glasovi: v usnje vezano 1.80
v kost vezano 1.70
Sveta ura: v platno vezano 1.00
v usnje vezano 2.00
v kost vezano 1.80

ZEMLEVIDI.

Združenih držav 15
Kranjske dežele 10
Zemljevid Evrope 30
Velika steniska mapa 2.50
Zemljevidi: New York, Illinois, Colorado, Kansas, Montana, Minnesota, Wyoming, West Virginia in Alaska — vsaki po 25
Pennsylvania 50

ADVERTISEMENTS.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specializirani v Pittsburghu, Pa. ima 44-letno prakso v zdravstvu vseh vrst bolezni.

Nastrpljenje je krivica, zdravi s glavnim delom, ki ga je izvedel dr. prof. Krich. Če imate mogoče ali kakurkoli po vsemu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kolenih, pridite in istu vam bom kri. Ne čakajte, kaj ta bo, ampak pridejte in jaz vam go bom zopet povzel.

Egyroson ali vodno kloro odpravila v 24 urah in steor brez operacije. Bolezni nehrvja, ki povzročajo bolečino v krstu in hrbtu in včasih tudi pri puhanju voča, odpravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine otekline, artritisa, skurite in druge kožne bolezni, ki nastanejo valed različnih vrst, odpravim v kratkem času in ni nobene bolečine.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolažila, da vas razumajo. Jaz imam le staršarsko kralje, zato vam lažje zdravim, ker vas razumem slovenski. Uradna ura od jakevna ob 1. do 4. ob nedeljah od 6 do 8.

NAVINEK - POTOKAR CO., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Pri naročilu blagovolite poslati 50 centov za poštnino.

NAVINEK - POTOKAR CO., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Pri naročilu blagovolite poslati 50 centov za poštnino.

NAVINEK - POTOKAR CO., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Pri naročilu blagovolite poslati 50 centov za poštnino.

NAVINEK - POTOKAR CO., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Vdova Leruž. Spisal E. Gaborian.

Prevedel se "Glas Naroda" G. P.

Francoski detektivski roman.

45

(Nadaljevanje.)

Deseto poglavje.

Obiskovalce, ki si drzne stopiti v labirint galerij in stopnje justne palače in ki pride v tretje naadstropje levega krila, se ho iznašel v dolgi galeriji, slabo osvetljeni ter prekinjeni v majhnih presledkih od majhnih vrat.

Treba bi bilo Dantega, da sestavi napis, katerega bi se stavilo nad ta vrata. Od jutra pa do večera so kamenita tla odmevala od stopinj orožnikov, ki so spremljali jetnike. Težko se spomnite kake druge stvari kot žalostnih obrazov. Tam so bili stariši ali prijatelji obtoženih, prišli in detektiv. V tej galeriji, daleč od pogleda ljudi, se je vršila tragedija za tragedijo.

Vsaka teh majhnih vrat s svojo številko so vodila v urad enega preiskovalnega sodnika. Vse sobe so izgledale enako. Če ste videli eno, ste videli vse. Same po sebi ne predstavljajo ničesar žalostnega ali strašnega. Mirle so. Stene so vlažne, ko to solza, prelitih tam. Vi se stresete, če mislite na vsa priznanja, iztisnjena tam iz kriminalcev, na priznanja, prekinjena od vzdihov in solza.

V uradu preiskovalnega sodnika se pravica, ne obleče v ono obleko, katero si natakne pozneje, da navda mase s strahom. Še vedno je priprava, skoro nežna. Jetniku pravi:

— Jaz imam dosti vzroka za domnevo, da si ti kriv. Dokazi mi svojo nedolžnost in izpusti te bori.

Če bi stopil tuje v ene teh sob, bi gotovo domneval, da je zašel pomotoma v kako ceno prodajalno. Pohištvo je najbolj primitivne vrste, kot povsod, kjer se vrši važne posle. Kaj se briga za okolico sodnik, ki lovi povzročitelja zločina ali pa obtoženi, ki brani svoje življenje?

Pisarna miza, polna dokumentov za sodnika, miza za pisarja, naslonjača in par stolov, — to je celo pohištvo predsojnega sodišča. Urad gospoda Daburona je nosil številko petnajst.

Zjutraj ob devetih je prišel v svoj urad ter čakal. Ker se je odločil glede postopanja, ni izgubil niti trenutka, kajti zavedal se je prav tako dobro kot oče Tabaret potrebe akcije. Vsi tedaj se imel že pogovor s generalnim pravnikom ter se je tudi že posvetoval z uradniki policijskega sodišča.

Razven zapornega povelja, izdanega proti Albertu, je tudi odposlal pozive na grofa de Commarin, madamo Gerdy, Noela in nekatere izmed služabnikov Alberta, naj se oglašijo pri njem.

Mislil je, da je bistveno zaslišati vse te, predno bi zaslišal jetnika samega.

Na temelju njegovih povelj je bilo deset detektivov poslanih na delo. On sam pa je sedel v svojem uradu, kot poveljnik armade, ki odposlila svoje podrejene poveljnike in ki upa na zmago s pomočjo načrtov, katere je bil zasnoval.

Pogosto, ob isti uri, je sedel v istem uradu in v razmerah, ki so bile skoro slične današnjim. Zločin je bil izvršen. Mislil je, da je našel zločince. Dal je povelje za njegovo aretacijo. Ali ni bila to njegova dolžnost? Še nikdar pa ni okusil te tesnobe, ki ga je navdajala sedaj. Pogosto je že izdal varante za aretacijo, ne da je imel polovico dokazov, tak dobrih dokazov kot v sedanjem slučaju. To si je neprestano ponavljal. Kljub temu pa ni mogel pomiriti svoje ga strahu, ki mu ni hotel dati niti trenutka počitka.

Vpraševal se je, zakaj se ti ljudje tako dolgo ne prikažejo. Prišel je hoditi po sobi gorindol, šteti minute in gledati na uro. Če je bil na hodniku kak korak, je nehote stopil proti vratom, se ustavil tam in prisluškoval.

Nedno je potkal Bil je njegov pisar, ki je danes pozno prišel. Ničesar posebnega ni bilo na tem človeku. Bil je dolg in suh. Njegovo lice je bilo nepremično, kot izrezano iz rmenega lesa.

Star je bil štiri in trideset let in v štirih letih je služil že četrtemu preiskovalnemu sodniku ter vodil protokole. Glasilo se je, da lahko posluša največje neumnosti, ne da bi trenil z očesom.

Neki dober pisatelj je na naslednji način definiral sodnijskega pisarja: — Pero preiskovalnega sodnika. Oseba, ki je mutasta, a govori; ki je slepa, a piše; ki je gluha, a sliši — Ta mož je popolnoma odgovarjal tej definiciji. Ime mu je bilo Konstant.

Priklonil se je sodniku ter se opravičil, ker je pozem. Bil je zaposlen s svojim knjigovodstvom, s katerim se je pečal vsako jutro. Zatopil se je tako v svoje delo, da ga je morala žena opomniti, da je čas oditi.

— Še vedno ste pravočasni, — je rekel Daburon, — a danes ho dosti dela. Pripravite svoje papirje.

Pet minut pozneje je svinga uvedel Noela Gerdy.

Vstopil je kot odvetnik, ki je vaju justne palače, v kateri je ime že dosti opravka. Danes zjutraj ni bil v ničemer sličen prijatelju očeta Tabaret.

Še manj pa bi človek spoznal v njem ljubinec gospodične Julijete. Bil je popolnoma drugo bitje, ali pravzaprav, prevzel je zopet svojo običajno ulogo.

Bil je uradnik, ki se je prikazal, mož, ki je bil spoštovan in ugleden v krogu svojih prijateljev in znancev.

Kakšen kontrast med njim in preiskovalnim sodnikom!

Kot Noel, ki se je mudil pri Julijeti in pozneje ob postelji svoje matere ali ženske. Ki je zavzemala mesto, tudi sodnik ni spal celo noč. Pomanjkanje počitka pa ste lahko opazili v njegovi slabosti, iz temnih kolobarjih pod očmi. Prednji del njegove srca je bil zmečkan, kajti v svoji zmedenosti je pozabil na svojo zunanost. Noel pa je bil čist in skrbno počesan. Priklonil se je Daburonu ter mu izročil svoje pozivnice.

— Pozvali ste me gospod, — je rekel, — in na razpolago sem vam.

Preiskovalni sodnik se je že večkrat sestal z mladim odvetnikom ter ga spoznal na prvi pogled. Spomnil se je, da je bil govoriti o tem Gerdy-ju kot o zelo talentiranem in obetajočem človeku, koje ga sloves je hitro raste. Vsi tedaj ga je pozdravil kot sodelavca ter ga povabil, naj sede.

Končane so bile vse uvodne stvari, običajne pri preiskavi in zaslišanju priča in sodnik, ki je dotedaj sledil z očesom delu pisarja, se je obrnil proti Noelu.

— Ali veste, gospod Gerdy, — je prišel, — radi katere zadeve sem vas moral motiti?

— Da, gospod. Bil je umor uboge stare ženske v Žonšer.

— Natačno tako, — je odgovoril Daburon.

Nato pa se je spomnil obljube, katero je dal očetu Tabaret ter dostavil:

— Če vas je pravica pozvala tako hitro se je zgodilo to radi tega, ker smo našli vaše ime pogosto omejeno v listinah vdove Leruž.

(Dolje prihodnj.)

Ivan Hribar in Simon Gregorčič.

Ivan Vrhovnik.

Gospod minister kr. namestnik!
Veledragi prijatelj!

„V nesreče temne dneh“ Ti je stal pred duševnimi očmi in Ti li tolažbo in nado v junaško srečo s svojimi poezijami; uverjen sem; da Ti je neizbrisno drag spomin najboljšega prijatelja — Simona Gregorčiča tudi tedaj, ko Te obdaja sijaj kraljevega namestnika, da Ti ostane drag do konca dni. Spomin nanj je nebroj — izza tistih dni, ko sta preganjanemu pesniku Ti in Tvoj sočubilar dr. Ivan Tavčar nesla dar tedanjega „Slovenskega slovstvenega večera“ — zlato pero in srebrni tintnik — na Gradišče, pa do takrat ko so mu mrtvecu zapeli na Goriškem v slovo: Nazaj v planinski raj!

Malo, preden sta izvršila omenjeno poslanstvo, sta postavila lepo slovstveno zgradbo, na katere čelu je blestelo to, kar je žarelo v Vajinih sredi, odkar sta se zavedala: Slovan. V tem poslopu — žal, da se je zrušilo po štirih letih — se je zbrala krog navdušenega urednika pokojnega Antona Trstenjaka izbrana družba slovenskih pisateljev. Prvak med njimi je bil Simon Gregorčič. Ponosil se je na svoj politični in leposlovnega lista je bil on. V I. letniku 1884 je izšel njegov „Naš narodni dom“ v II. „Prijateljem, Mojim slavicem, Venec na grob Krilanu. Dve zvezdi; v III. Blagovestnikom. Premorska pošta, Sreča, Naš dolni otomino. V zadnjem letniku si Gregorčiča še te sneje privezal k listi; v začetku drugega četrtnika je postal urednik pesniškega oddelka.

Najdražji mi je drugi letnik in v njem revolucionarki: Velikonočna in Veljeprajska kuga. Takih prizorov ne pomnim, kakor je bil tisti na poslovnem večeru v Meštanski besedi v Pragi dne 20. avgusta 1885, ko je po raznih govori vstal Simon Gregorčič; vse se je gnetlo krog njega, ko je jel deklamovati poudarno, kakor je le on sam znal „Velegrjsko kugo“, preroč satio na tedanje avstrijske vlade, ki nam je prepovedala skupni posej Velegrada, boječa se slovenske vzajemnosti. Mnogo jih je ostrašila vladna zabrana, da so ostali doma, mi pa smo šli v Zlato Prago in doživeli tam in potoma sijajne dokaze čake gostoljubnosti in slovenske ljubezni. Voditelj si nam bil Ti!

Na tem nepozabnem izletu sem se privrkal osebno poklonil oboževanemu pesniku; tedaj sem se pobratil s Teboj, veledragi mi jubilar! Oba sva se grela mnogo let o nepopisno srčni ljubini Simonovi. Zarela je nama v pesmi in v prozi; odmevala je v iskrenih pozdravih in posetih, udeleževala se v izbranih darovih.

S pesnikom Simonom Gregorčičem Te je spajalo pravo prijateljstvo; zato si tako rad zahajal k njemu. Prav s tolikim veseljem, kakor podpisani, se spominjam 8. majnika 1901, ko sva v družbi s pok. Vatroslavom Holcem obiskala Gradišče. Kretanov je obirno popisal ta poset v „Slovanu“; omenil je, kako je podražil pesnika ko mu je hitel pred nama napovedat prihod dveh gostov; pravo-slavnega popa iz Črnege in nekakega starega Rusa iz Kijeva. Kako se je radostno zavzel Simon, ko Te je zagledal. Očarala nas je njegova gostoljubnost, ki ni poznala meje. Kakor minute, so nam tekale ure ob njem, ki nam je bil tako drag. Sledilo je težko slovo. Prišedši domov, sem prejel po pošti z Gradišča pismo in v njem svinčnikom pisani prvopis naslednje, doslej še nenatisnjene pesmi:

Ti truplo, oj, ti truplo.

Li mojega duha si grob?

Ti stiskaš duh in tlačiš

Ko deveter jeklen oklop.

In če oklop je deveter,

Tu notri vlada duh stoter —
Prodre oklop,
Odpne se grob:
Vstajenje!
Aj novo tu življenje!
Vstajenje! Preročenje!
8. maja, 1901 S. G. m. p.

Pesmi je dostavljen pesnikov pripis: Razveseljen radi Vašega prihoda, sem naglo po odhodu zapisal te vrstice.

Vzhičen radi Tvojega poseta dne 26. februarja 1902 mi je javil „hribar“ Gregorčič — tako se je podpisal; poleg njegovega je Tvoj podpis — z razglednico, ki predstavlja Gradišče, naslednjo vest: Hribar župan padel mi je v hišo kot z neba; gledal sem ga začuden nevede, je li on ali njegov duh. Vesel sem bil.

In zopet si bil pri njem dne 21. decembra 1903 in ga razvnel z obiskom tako, da je še tisto noč spenil pesem, ki jo štejemo med njegove najlepše — a pesnik je sodil drugače o njej, piše: dne 31. jan. 1904: Tista doposlana, g. župan, je šibka pesem: Stoj, solncee, stoj! („Slovan“ 1904).

Krasen je bil Gregorčičev — „hribar“, ves v trtini in v oljkih, v evetleah in v sadnjem drevju. — Tam so zorele zgodnje češnje, razne plemenite breskve, v jeseni — grozdje. Kolikrat sva bila, veledragi, deležna Gregorčičevih sadov, ne le pesniških, nego tudi plodov njegovega „hriba“. Maršikatera košara, polna najokusnejšega sadja, je prispela odondot k nama v Ljubljano. V posebno veselje je bil pesniku njegov vinograd. Dne 4. junija 1902 mi je pisal: Dopolnilam Ti zgled grozdja kanaanskega (res!) Danes mi vepijo takega na štiri trte, potem se lahko razmnoži. Lani je mož, ki mi je prinesel cepiče, imel grozd, dolg 85 cm, a cepiča zemlja je še boljša. Prva dva grozda dobila Ti in župan.

Ko mi je par tednov pozneje poslal vezilo, mi je sporočil: — Goste boš imel, zato Ti pošiljam te malenkost. Gotovo bo pri mizi moji pobratim Hribar. Reci mu, da ga poljubljam.

Vedoč, v kako skromnih razmerah se nahaja Gregorčič, si hvaležno odklanjal njegove darove. Učaljen ti jih je jel pošiljati ovinkoma po meni, tako dne 15. marca 1902 dve buteljki pikolata s pripomočjo: Jaz mu poslati ne smem, ker za vsako poklonjeno mu malenkost dobim zahvalen ukor. On ne ve, koliko sem mu jaz dolžan! Zraven za evetno nedeljo dve oljki mladiki s hriba, od „hribarja“ za Te in Hribarja: Mir med Slovenci! Bog in narod!

Ti nisi hotel vedeti za nje, a Gregorčič se je ven in ven spominjal dobrot, ki si mu jih izkazal. O Tvoji slavni sedemdesetletnici naj jih izvedo Slovenci! Hvaležni naj Ti bodo, ker si tako požrtvovalno skrbel za našega pesnika.

Brez Tebe bi bili pesnika vdušili dolgoviti, ki si jih je bil nakopal z nakupom „hriba“ in z zgradbo hiše. Meseca novembra 1886 je pisal Holcu: — Hišo si res stavim, ali pravzaprav sem jo že zgradil, večinoma je že tudi notri izdelana. Nadejam se, da mi bo zavetje in pribežališče, da mi bo dom miru. Nikar pa si ne mislite, da sem jo postavil s svojo močjo. In to mi bo pa precej dolgo delalo preglatve.

Iz zagate ga je rešilo Gorupovo mecenstvo. Tebi se je posrečilo najti ključ do milijonarjevega srca, da se je široma odprlo in žrtvovalo mnogo tisočakov za slovenske prosvetne namene. Z znamenitim honorarjem 6000 kron za II. zvezek „Poezij“, ki mu ga je po Tvoji inicijativi nakazal Gorup, se je iznebil budih preglatve, kar je radostno javil prijatelju Grun-tarju meseca junija 1887:

Dunaj ni imel za Te zlatega križca. Za toliko uspešno delovanja Te je gnal na Golgato. Kolikokrat smo trepetali za Tvoje dragoceno življenje! Po zaslugi naših srbskih bratov je strta moč zatiralec našega naroda in Tvojih? Zjamilo se je vsaj največjim delom naše domovine. Za ponažanjem je prišlo povijanje, za izgnanstvom kraljevi sprejem, za zaslugi visoka, velezaslužena odlika, poklonjena Ti od kralja naše krvi, našega jezika in našega miljenja. Pod svobodnim solncem obhajaj kot heroj zmagovalce sedemdesetletnico, h kateri Ti z Gregorčičem čestitam z dna srea:

Stoj, solncee, stoj! Dolg bodi dan Tvoj — vsaj tako dolg, kakor je bil življenje dan Tvojega slavnega prijatelja biskupa Josipa Juraja Strossmayerja!

V Kolezij, dne 12. septembra, 1921.

ADVERTISEMENT.

V odgovor.

Penovno namizje vsem rojakom in rojakinjam, da pravo Elga garantirane molke in krmne ure čisto slane prstane, varilice, privlačne in vse druge slaneke ter damsko; dalje pravo glasno svetovno COLUMBIA GRAMOPONE in SLOVENSKI PLOŠNI prodaja in razpoložljive po celi Ameriki in vsi slovenski rojakci trgovci s slaneke.

IVAN PAJE, 24 Main St., Oronough, Pa.
Pisite mi po čisti, pošljite ga Van trgovino.

— Moj dolg bo zdaj — plačan.
Pesmi prevzame Gorup. V torek 21. t. m. pojdem v Trst k njemu; pripelje se tudi Hribar, ki mi je to stvar nenavadno srečno uravnal.

Ko se je pripravil III. zvezek „Poezij“ in si ga dobil od Gorupa v oeno, si mu ga mahoma vrnil s opazko, da nisi kompetenten soditi pesnike, zlasti ne takega pesnika kakor je Gregorčič, in z naročilom, naj takoj izplača pesniku pogojno nagrado 3000 kron. Tudi to pot si ga rešil iz zadrege, ker je potrošil vse za delavce za negotovi pridelek.

Potovanje v Dalmacijo in Črno-goro leta 1889 je jako ugodno vplivalo na samotarja Gregorčiča in ga razvedrilo; nasvetoval si mu ta izlet Ti.

Oskrbel si mu službo v Ljubljani. Izza Tvojega prizadevanja je ustanovil deželni odbor za Gregorčiča duhovniško službo v prisilni delavnici. Nalase si šel na Gradišče v ta namen, da bi poizvedel, ali jo pesnik sprejme. Tvoja pot ni bila brez uspeha; Gregorčič je izjavil, da poprosi za imenovano službo. Veselil si se, nadejaje se njegove navzočnosti v Tvoji bližini; ali pesnik je nenadoma umaknil prošnjo.

Na že omenjenem posetu dne 8. maja 1901 si izprevidel, da bolehnemu Simonu ne zadostuje samo tista gorkota, ki mu jo daje ognjišče, nego da potrebuje poštene peči v spalnici. Po Tvojem naročilu je prispela nova telogrejska pečarjem vred na Gradišče. Prav dobro se je počutil Gregorčič poleg nje o Božiču, piše:

In peč? Pozimske te ude mi greje, in ogenj iz nje se ko škrtatelj mi smeje. — Peč mu je postala celo vir poezije. Dne 30. januarja mi je poslal Gregorčič dve pesmi; v pismu je hkrati naročil: — Župan našemu sporoči, da ono v kiticah sem zložil pri njegovi (in če?) peči. Brez te peči bi tudi te pesmi ne bile.

Pesem, ki jo omenja Gregorčič, je duhovita predsmltnica: Ko De-va večna mati bila.

Kadar je prišel najin prijatelj Priznati nai je, da so spomini, ki sem jih nanizal tu o Tvojem razmerju do Simona Gregorčiča in o njegovih odnosih do Tebe, žal jako nepopolni, a še nedostajnejši bi bili, ako bi ne omenjal čestitk, ki Ti jih je poklanjal pesnik ob slovenskih prilikah. Iskreno Ti je čestital k ponovljenemu županstvu vmeščenju: „Kaj bela Ljubljana za Tabo kdaj boljšeje najde župana?“ med čestitkami je bil Simon, ko si zazrl Abrahama; s krasno ironijo plono pesmijo je proslavil Tvojo petindvajsetletni-ko delovanja v banki „Slaviji“ l. 1901:

Posiljam križe Ti za jubilej. Pač križev si imel dovolj, a zlatega ne križa — zato jaz cenim Te tembolj, to viša Te — ne niza.

Slovenec slednji nosi križ. Ti tudi jih še kaj dobiš! Navada je med brati, da križe radi nam dele in križe prav težke! A ti pa niso zlati! Ki svet ta „dičijo“ bahati. Zato Te pa zares častim, ker slati ne teži Te križ, da kitil bi se z njim! Brez „križa“ slavo Ti dobiš in sled neumrten zapustiš. Pozdravljen mi za jubilej, le čvrsto s križi se naprej!

Dunaj ni imel za Te zlatega križca. Za toliko uspešno delovanja Te je gnal na Golgato. Kolikokrat smo trepetali za Tvoje dragoceno življenje! Po zaslugi naših srbskih bratov je strta moč zatiralec našega naroda in Tvojih? Zjamilo se je vsaj največjim delom naše domovine. Za ponažanjem je prišlo povijanje, za izgnanstvom kraljevi sprejem, za zaslugi visoka, velezaslužena odlika, poklonjena Ti od kralja naše krvi, našega jezika in našega miljenja. Pod svobodnim solncem obhajaj kot heroj zmagovalce sedemdesetletnico, h kateri Ti z Gregorčičem čestitam z dna srea:

Stoj, solncee, stoj! Dolg bodi dan Tvoj — vsaj tako dolg, kakor je bil življenje dan Tvojega slavnega prijatelja biskupa Josipa Juraja Strossmayerja!

V Kolezij, dne 12. septembra, 1921.

IVAN PAJE, 24 Main St., Oronough, Pa.
Pisite mi po čisti, pošljite ga Van trgovino.

Penovno namizje vsem rojakom in rojakinjam, da pravo Elga garantirane molke in krmne ure čisto slane prstane, varilice, privlačne in vse druge slaneke ter damsko; dalje pravo glasno svetovno COLUMBIA GRAMOPONE in SLOVENSKI PLOŠNI prodaja in razpoložljive po celi Ameriki in vsi slovenski rojakci trgovci s slaneke.

IVAN PAJE, 24 Main St., Oronough, Pa.
Pisite mi po čisti, pošljite ga Van trgovino.

IVAN PAJE, 24 Main St., Oronough, Pa.
Pisite mi po čisti, pošljite ga Van trgovino.

IVAN PAJE, 24 Main St., Oronough, Pa.
Pisite mi po čisti, pošljite ga Van trgovino.

IVAN PAJE, 24 Main St., Oronough, Pa.
Pisite mi po čisti, pošljite ga Van trgovino.

IVAN PAJE, 24 Main St., Oronough, Pa.
Pisite mi po čisti, pošljite ga Van trgovino.

IVAN PAJE, 24 Main St., Oronough, Pa.
Pisite mi po čisti, pošljite ga Van trgovino.

IVAN PAJE, 24 Main St., Oronough, Pa.
Pisite mi po čisti, pošljite ga Van trgovino.

ADVERTISEMENT.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

ARABIC	28 okt.	Genoa	PARIS	26 nov.	Cherbourg
LAPLAND	28 okt.	Cherbourg	KROONLAND	26 nov.	Havre
LA LORRAINE	28 okt.	Havre	ORPESA	26 nov.	Hamburg
MOORDAM	29 okt.	Boulogne	N. AMSTERDAM	26 nov.	Boulogne
SAKONIA	29 okt.	Hamburg	AMERICA	29 nov.	Bremen
ITALIA	29 okt.	Trst	ADRIATIC	30 nov.	Hamburg
AMERICA	1 nov.	Cherbourg	MONGOLIA	1 dec.	Hamburg
ADRIATIC	2 nov.	Cherbourg	LAPLAND	3 dec.	Cherbourg
PARIS	2 nov.	Havre	CARMANIA	3 dec.	Cherbourg
ARABIC	5 nov.	Genoa	PRES. WILSON	3 dec.	Trst
CARMANIA	5 nov.	Cherbourg	HUBSON	3 dec.	Boulogne
ZINLAND	5 nov.	Cherbourg	NOORDAM	3 dec.	Genoa
OLYMPIC	5 nov.	Hamburg	ARABIC	6 dec.	Bremen
MINNEKAHDA	5 nov.	Hamburg	G. WASHINGTON	8 dec.	Hamburg
WASHINGTON	8 nov.	Cherbourg	SAXONIA	8 dec.	Hamburg
ROCHAMBEAU	3 nov.	Havre	FINLAND	10 dec.	Cherbourg
SELVEDERE	3 nov.	Trst	PR. MATOIKKA	10 dec.	Cherbourg
ORBITA	12 nov.	Hamburg	OLYMPIC	10 dec.	Boulogne
NOTOMAC	12 nov.	Bremen	ROTTERDAM	10 dec.	Hamburg
REGINA	12 nov.	Genoa	ORDUNA	10 dec.	Cherbourg
ROTTERDAM	12 nov.	Boulogne	SAXONIA	13 dec.	Cherbourg
AQUITANIA	19 nov.	Cherbourg	AMERICA	13 dec.	Cherbourg
GOTHLAND	17 nov.	Genoa	MINNEKAHDA	15 dec.	Hamburg
LA TOURAINE	19 nov.	Havre	ZEELAND	24 dec.	Boulogne
ZEELAND	19 nov.	Cherbourg	RYNDAM	24 dec.	Hamburg
ARGENTINA	19 nov.	Trst	ORBITA	24 dec.	Cherbourg
NOTOMAC	19 nov.	Bremen	ADRIATIC	26 dec.	Boulogne
ROCHAMBEAU	19 nov.	Havre	N. AMSTERDAM	31 dec.	Boulogne
RYNDAM	19 nov.	Boulogne	POTOMAC	31 dec.	Bremen
MANCHURIA	23 nov.	Hamburg	ARGENTINA	12 jan.	Trst

Glede cen za vozne listke in vse druge pojavnice, obrnite se na tvrdko: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

Naznanilo.

Jugoslovanski generalni konzulat v New Yorku obvešča vse prizadete, da je postava o takšah z dne 27. junija tega leta stopila v veljavo 1. tega meseca.

Izda prvega oktobra so take oziroma pristojbine sledeče:
za prošnje 40 centov;
za priloge, tikajoče se prošni, vsaka 10 centov;
za izdajanje, podaljšanje ali obnovitev potnega lista:
za šest mesecev 2 dolarja;
za eno leto 4 dolarje;
za potno knjižico 1 dolar.

OPOMBA.

Pri izdajanju ali obnavljanju potnih listov je treba plačati pristojbino tudi za čas, ko ni bil potni list obnovljen ali ker ni bil pravočasno vzet.

Vsi tedaj morajo državljani prejšnje kraljevine Srbije plačati za vsakih šest mesecev izda prihoda v Ameriko do danes po dva dolarja in dva dolarja za bodočih šest mesecev. Dravljani Južne Srbije plačajo tako kot Srbijanci, toda te taksa se jim računa od 1. januarja 1913. Osebe iz vseh drugih pokrajin, katere danes tvorijo sestavni del kraljevine Slovencev, Srbov in Hrvatov imajo plačati od 1. januarja 1919 pa do danes za vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. One osebe ki imajo potne liste prejšnje kraljevine Srbije ali kraljevine Slovencev, Srbov in Hrvatov, pa jim je rok potekel, morajo plačati ob priliki obnove ali predložitve potnih listov, od dneva, ko je potni list izgubil veljavo, pa do danes, za vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. Prosto voljejem se taksa računa od dneva vrnitve v Ameriko.

Pri iskanju potnega lista mora vsak plačati razen takse za izdajanje ali obnavljanje še takso za prošnjo, vizum in knjižico. Vsi oči državljani današnje kraljevine, ki niso bili podaniki prejšnje kraljevine Srbije, morajo plačati za potni list: takso za potni list 12 dolarjev, takso za prošnjo 40 centov, takso za vizum 60 centov in takso za knjižico en dolar